

עדיה (באמצע) מתווכחת
יש מוסר ויש הגיון

אייל: „השאלה שלך נורא קשה. מסובך לי להסביר. הסכרתי קודם שי קפטן זה אלוהים. דמיון נכשף אוניה בלביים. ומרידה של הצוות. תאר לך מה היה יכול לקרות. היה יכול להיות קרב אמיתי. יכלו להיורג אנשים. לקצינים על אוניה יש נשק.“

רבריו מעוררים סערה בחדר, והוא ממשיך: „להתאבד על קידושיהשם נשמע מאוד מטרף. באיזשהו מקום. חיי יקרים לי. ובמיקרה של מרד. כשאני מגן על כושי ונוסע לדרוס אפריקה. המיקרה מאוד בעייתי.“

חניך אחר מתערב: „לדעתי, הוא עשה את המעשה הנכון, בחברה שלנו, שהיא מוסרית-תועלתית. הוא צודק בטוח, ועם-ישראל יעמוד איתו. אני חושב שהייתי מתנהג כמוהו.“

אייל: „לא טענתי שהמניעים שלי על האוניה היו מוסריים. על האוניה פעלתי כמו שיכולתי. כל אחד הלך עד הגבול שהוא יכול היה להגיע. יש גבול הגיוני. שבו אישי-חשב על עצמו. חשבתי לעצמי שההקרב שלי יקרה מדי אם עושים מרד כדי להציל את הכושי. אני לא מדבר על מוסר טהור.

סמתם באמצע-התיקשורת, מפני שלא הצלחתם ברור אחרת? אייל: „האמת היא שניסנו, אבל התמונות היו אצל זאב. שהיה רוב הזמן בהפלגות. המיקרה הובא לדיעת אני שים בעמדה מאוד-בכירה. אני לא יכול למסור שמות.“

עופר מקשה: „עקרונית, אם אתה ניגש לתחנת-מישטרה ומספר שנעשה פשע, זה תופס גם לגבי אוניה?“

זאב: „לא ידעתי עד היום שהחוק תופס גם על אוניה ישראלית. היינו תמימים בדיוק כמוכם. אולי רק קצת יותר זקנים. היה לנו כאב. היתה גם כושה. אני, אישית, גם אם בית-מישפט ייזכה אותי, יש בית-מישפט שלעולם לא ייזכה אותי. וזה אני עצמי. תמיד תהיה לי הרגשה שיכולתי.“

יובל: „בחור גבוה ורוח: „הרגש לא היה על מניעת הפשע, אלא התמודדות אחר-כך. אין פה עניין מוסרי. למה זה לא נעשה בשעת המיקרה?“

אייל: „אי-אפשר היה לבצע דבר. אתם לא יכולים להבין את זה!“

יובל: „אם אתה פועל לפי מוסר, זה פועל גם באוניה!“

(המשך מעמוד 11)

הפרשה, כשהגיבור הוא הקפטן והמיקר וה עצמו. הטרידה אותי פרשת לוינסון. לא רציתי לגרום לרצח-אופי.“

הנאום של אייל היה קצר. ובסיומו הוא מבקש מן ההנחים לשאול אותו או את זאב כל שאלה הקשורה לעניין שעולה על דעתם. ההנחים שואלים את זאב מה היה תפקידו.

קודם שיהיה ברור, אומר זאב ברצינות, „למה באתי לכאן. הריעות שלי ושל אייל שונות. חוץ מאשר בתחום המצפוני. אני מזדהה עם המאבק שלו. אייל הוא חבר שלי. הריעות שלנו שונות, אבל הוא חבר שלי. שנמרד ברגע של אמת.“

לפני שנתיים וחצי ידענו שלא נשתוק, אבל שנינו אוכלים אותה. אייל חשב שאמצע-התיקשורת צריכים לי היכנס לפרשה רק אחרי שהרשויות המוסמכות יידעו מזה ויפעלו בזה. החלטנו שכל אחד יפעל ברכים שלו. אבל היו קירות אטומים.“

רני: בחור גבוה נאה-מראה. לבוש בסוודר ובמיכנסים חומים. שואל:

הנגר זאב קורנברג ואייל פארן בפעולת הנוער העובד
הוא חבר שלי. שנמדד ברגע של אמת!

בצורה קיצונית. ועכשיו אני מצדיקה.“

אייל: „לא היתה לנו כוונה שלב כוונה לצייר את המוסר והמצפון המושלם. המוסר שלי זה עד חיי. לא חושב שהייתי צריך לסכן את חיי לצורך המוסר.“

יובל: „אילו היה חייל בשרה מוקשים. היית מציל אותו?“

אייל: „בוודאי. כי יש לי האמצעים. אני קצין. הייתי לוקח אמצעים מתאי-מים כדי להגיע אליו ולהוציא אותו.“

ואני לא חושב שאני טהור. שואל: „אתה מצלם פשע, כעצם. מצלם את עצמך. בזמן שזה נעשה. כדי להביא את זה למישפט.“

רני: „אתה עושה את זה. כי אתה בטוח שתצא זכאי?“

אייל: „לא. אני לא יכול להאשים רק את האחרים — מה אני? אני תלית שכולה תכלת? הלוואי!“ שואל: „הבחור רות זכאיות. כי לא היה להן כוח פיסי להתנגד? זה רק מראה שכל מי שהיה כאוניה, ועמד לפני דילמה, הוא באיזשהו מקום לא-בסדר.“

רני: „אי-אפשר היה לעשות מרד ולא לנסוע לדרוס-אפריקה?“

זאב: „אי-אפשר. מי היה מנווט את הספינה? אני צריך לדרוש לחברה כל 24 שעות, ואם לא מרווחים, שולחים אוניות-מילחמה.“

הרווחת מצפון!

יובל: „היית מקריב את חייד כדי להציל חייל אחר?“

אייל: „בקרב סולטן-עקוב היו קטי עים של סיכון אישי ופעלתי כמכונה. פעלתי כדי לא להגיע למצב של פגיעה נפשית. כמו עכשיו. במילחמה סיכנתי את עצמי. כדי להגיע למצב של הימלטות מהקרב בשביל החיילים שלי, כי אני אחראי לחייהם. זה מצב שונה. אני לא חשבתי שעלי לסכן את חיי, כדי להציל את הכושי.“

רני: „אילו היה יהודי ישראלי ב־מקום הכושי?“

אייל: „אני משער שבאותה סיטואציה הייתי מגיב אותו הרבר. יובל, אתה חושב שזאב ואני הרווחנו מהעניין הזה?“

יובל: „בהנחה-שאין לך מצפון, הר־ווחת את המצפון שלך.“

שואל: „אני חושב שהייתי מתנגד באותה הצורה. אילו היה שותק, המצפון שלו היה נרפק.“

רני: „מה היה קורה אילו היה ממי שיך איתכם על האוניה?“

זאב: „חברת-הספנות היתה מפסידה כסף.“

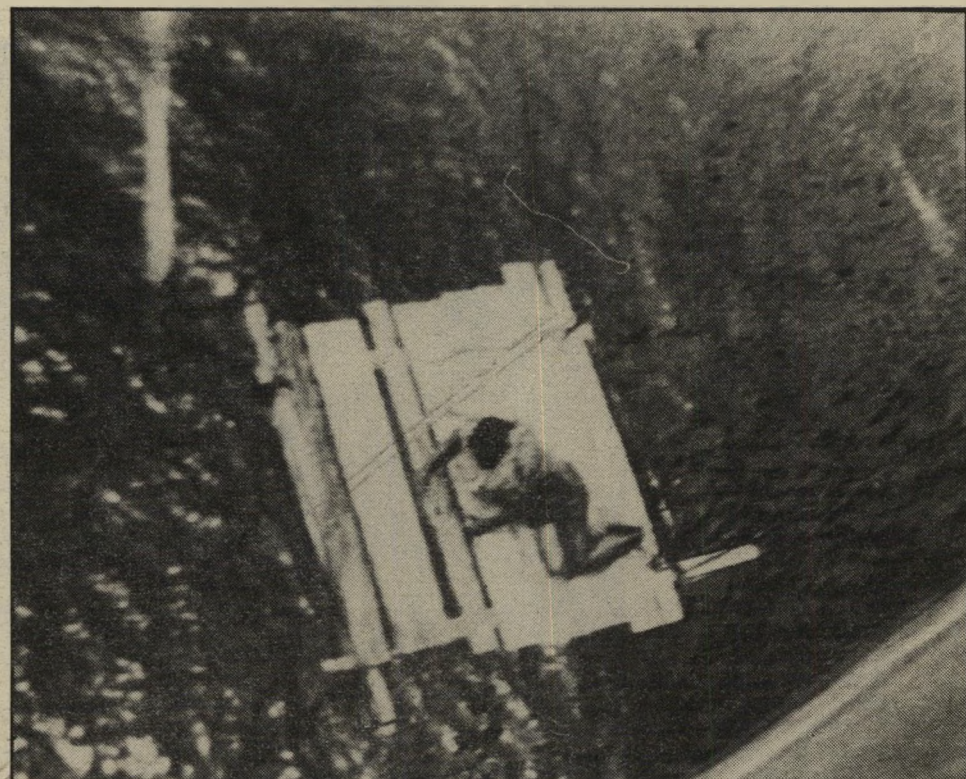
יובל: „יש לך נכונות לקבל עונש?“

אייל: „זה לא יהיה צורך אבל אני חושב שכן. אין לי ברירה, אם ימצאו אותי אשם.“

יובל: „אתה חושב שמגיע לך עונש?“

אייל: „אתה דורש מאיתנו דברים שאתה לא היית עומד בהם. כל דבר שאתה דורש מעצמך. אתה רשאי לדרוש ממישהו אחר.“

בסוף הפעולה שאל אייל את החניך כים, אם הם חושבים שהוא צריך להפסיק להרדיף אותם. כולם עמדו מאחוריו. גם יובל, שהודעק כלי-כך על הנושא המוסרי. **ענת סרגוסטי**

הנוסע הסמוי על הרפסודה
לזרוק אותו לים!

„אנחנו לא יודעים: מה המיסגרת שבה פעלתם?“

אייל: „הסיפור הוא כזה שזאב אין היום עבודה, וכל ימאי בעל מישפחה פוחד על עבודתו. לי אין בעיה עם זה. מקסימום יקחו לי את האוטו. למרות שיש לי גיבוי מלא מהקיבוץ. אבל כל ימאי פוחד לערוך.“

קידוש השם!

עדיה: בחורה קצוצת-שיער, עירניים שחורות כורקות. נמרצת: „מה היה החלק של האנשים שהתנגדו, ולמה אי-אפשר היה לעשות דבר?“

אייל: „קפטן על אוניה זה יותר מאלוהים. אם פוגעים בו, או עוצרים אותו, הוא רשאי עלי-פי החוק להרוג. קשה להאמין שהוא היה פוגע בנו. אבל מי שלא היה על הים קשה לו לתפוס. יש לו סמכויות לחיים ולמוות. הוא אחראי לגורל האוניה. אילו היינו עור שים מרד ממש, היינו מסתכסים עם שילטונות-החוק בדרוס-אפריקה והיינו נכנסים לכלא שם. הוא יכול היה להמין אוניות-מילחמה שתבוא ותציל אותו.“

זאב: „הקפטן לא היה לבר. היה איתו עוד אדם. והיתה ישיבה של כל הקצין נים, ושם הוחלט להוריד אותו למים. גם במכות עצמם השתתף עוד קצין. כל פיקוד-האוניה תמך במעשה הזה. האני שים שהתנגדו לא היו הרוב. כעצם.“

עופר, בחור מתולתל: „אתם פיר־